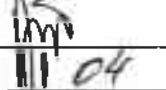

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па навуковай рабоце

 В.Р.Языковіч
« 09 » III 04 2020 г.

Рэгістрацыйны № ВД- 203 /эвуч.

БЕЛАРУСКІ ТАНЕЦ

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-17 02 01 Харэаграфічнае мастацтва (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці
1-17 02 01-04 Харэаграфічнае мастацтва (народны танец)*

2020

Вучэбная праграма распрацавана на падставе Адукацыйнага стандартна вышэйшай адукацыі АС РБ 1-17 02 01-2013, вучэбнага плана ўстановы вышэйшай адукацыі па напрамку спецыяльнасці 1-17 02 01-04 Харэаграфічна мастацтва (народны танец)

СКЛАДАЛЬНІК

П.С.Стрэльчанка, старшы выкладчык кафедры харэаграфіі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

А.Я.Корсакава, дацэнт кафедры беларускай і сусветнай мастацкай культуры, кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт;

М. У. Філатава, загадчык кафедры сцэнічнай мовы, вакала і пластычных дысцыплін ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў», дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай харэаграфіі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

(пратакол № 5 ад 22.01.2020 г.);

Прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

(пратакол № 4 ад 08.04. 2020 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У аснове праграмы ляжыць прынцып межпрадметных сувязей з іншымі спецыяльнымі дысцыплінамі, такімі як “Гісторыя харэаграфіі і аналіз харэаграфічных твораў”, “Класічны танец”, “Народна-сцэнічны танец” і “Мастацтва балетмайстра”.

Мэтавучэбнай дысцыпліны—знаёмства з багаццем і жанравай разнастайнасцю народнай танцавальнай культуры Беларусі і беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- вывучэнне гісторыі станаўлення і развіцця беларускага народнага і народна-сцэнічнага танцу;
- авалоданне асноўным лексічным фундам беларускага народнага танца і беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі;
- вывучэнне рэгіянальных асаблівасцей беларускага танца;
- асваенне метадыкі выкладання і пабудовы заняткаў па вучэбнай дысцыпліне “Беларускі танец”;
- набыццё практычных навыкаў і ўменняў у выканальніцкай і педагагічнай дзейнасці.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен

ведаць:

- прынцыпы класіфікацыі беларускага харэаграфічнага фальклору;
- асаблівасці асноўных выразных сродкі розных жанраў беларускай народнай танцавальнай творчасці;
- рэгіянальныя асаблівасці беларускага народнага танца;
- прынцыпы музычнага суправаджэння заняткаў па беларускаму танцу;
- лепшыя ўзоры беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі ў пастаноўцы вядучых і чынных балетмайстраў.

умець:

- выконваць асноўныя рухі беларускага народна-сцэнічнага танца з захаваннем асаблівасцяў выканальніцкай манеры;
- паслядоўна развучваць элементы лексікі беларускага народна-сцэнічнага танцаў адпаведна сіз правіламі музычнай раскладкі;
- праводзіць заняткі па беларускаму танцу для розных узроставак катэгорый і ў калектывах рознай накіраванасці;

– творча пераасэнсоўваць традыцыйныя элементы беларускага народнага танца і ствараць новыя рухі, выкарыстоўваючы іх пры стварэнні камбінацый і эцюдаў;

– здзяйсняць тэхнічнае ўскладненне традыцыйных элементаў у захоўванні і самабытнай асновы;

– прымяняць веды па беларускаму танцу ў выкладчыцкай дзейнасці.

валодаць:

– акцёрскім майстэрствам для стварэння мастацкіх вобразаў у беларускім народным танцы;

– рознымі жанрамі беларускай народнай танцавальнай творчасці;

– метадыкай вывучэння лексікі беларускага народна-сцэнічнага танца;

– метадыкай пабудовы заняткаў па беларускаму народна-сцэнічнаму танцу;

У адпаведнасці з адукацыйным стандартам вышэйшай адукацыі ОСВО-2013 па спецыяльнасці 1-17 02 01-04 Харэаграфічнае мастацтва (народны танец), засваенне адукацыйнай праграмы па вучэбнай дысцыпліне “Беларускі танец” павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў наступных акадэмічных кампетэнцый:

– САК-4. Кантраляваць і падтрымліваць на дастатковым узроўні ўласны харэаграфічны ўзровень;

– САК-5. Узаемадзейнічаць са спецыялістамі сумежных профіляў;

– САК-6. Весці перамовы па арганізацыі выканальніцкай дзейнасці.

Акрамя таго, студэнт павінен валодаць навыкам пастаноўчай і рэпетыцыйнай дзейнасці:

– ПК-1. Выконваць харэаграфічную лексіку розных відаў танца;

– ПК-2. Валодаць акцёрскім майстэрствам для стварэння мастацкіх вобразаў;

– ПК-4. Кантраляваць і падтрымліваць на дастатковым узроўні ўласны выканаўчы харэаграфічны ўзровень;

– ПК-7. Ведаць рэпертуар харэаграфічнага калектыву і валодаць метадыкай яго выканання.

У працэсе вывучэння вучэбнай дысцыпліны “Беларускі танец” студэнт прымае удзел у культурна-асветніцкай дзейнасці:

– ПК-30. Удзельнічаць у падрыхтоўцы і правядзенні мерапрыемстваў па прапагандзе духоўных і маральных каштоўнасцей і ідэалаў айчынай культуры, узораў харэаграфічнага мастацтва і беларускага харэаграфічнага фальклору ў сродках масавай інфармацыі і камунікацыі;

– ПК-31. Садзейнічаць захаванню, назапашванню адукацыйных, культурна-асветніцкіх, духоўных, маральных і інтэлектуальных каштоўнасцей, стварэнню вчысокамастацкай прадукцыі харэаграфічнага мастацтва.

Вучэбная дысцыпліна “Беларускі танец” вывучаецца на працягу 4 семестраў і складаецца з лекцыйных, практычных і індыўідуальных заняткаў.

На лекцыйных занятках студэнты атрымліваюць веды па гісторыі ўзнікнення, фарміравання і развіцця беларускага народнага танца, вывучаюць яго рэгіянальныя асаблівасці, а таксама сучаснае становішча і асноўныя тэндэнцыі развіцця беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі.

На практычных занятках студэнты авалодваюць выканальніцкімі і педагогічнымі ўменнямі і навыкамі, асвойць стылістыку выканання беларускага танца на прыкладзе лепшых узораў харэаграфічнага мастацтва Беларусі.

На індыўідуальных занятках студэнты асвойваюць спосабы прыёмы сачынення камбінацый і эцюдаў на аснове традыцыйных элементаў беларускага народнага танца.

У адпаведнасці з вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Беларускі танец” усяго адведзена 310 гадзін, з якіх 140 гадзіны – аўдыторныя заняткі (8 г. – лекцыі, 124 г. – практычныя заняткі, 8 г. – індыўідуальныя заняткі).

Рэкамендаваныя формы кантролю ведаў студэнтаў – залік, экзамен.

ЗМЕСТВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Уводзіны

Мэтаі задачывучэбнай дысцыпліны“Беларускі танец”. Роляі значэнневучэбнай дысцыпліныўпадрыхтоўцы спецыяліста-харэографа.Патрабаванні да студэнтаў прывывучэнні вучэбнайдысцыпліны. Вучэбна-метадычнае забяспечэнне.

Тэма 1. Беларускі харэаграфічны фальклор

Беларуская народная танцавальная творчасць і яе характарыстыка.Харэаграфічны фальклор упрацах Ю.Чурко і іншых даследчыкаў танцавальнай спадчыныбеларускага народа. Структурна-стылістычны метад класіфікацыі беларускага харэаграфічнага фальклора. Асноўныя танцавальныя жанры ііх характарыстыка.

Тэма2.Асноўныя выразныя сродкі беларускага танца

Пазіцыірук і ногу беларускімнародным танцы. Найбольш распаўсюджаныя палажэнні рук усольным,парным і масавым танцах. Асноўныятанцавальныя крокі, хады, рухіі кампазіцыйныя пабудовы беларускіхкарагодаў, традыцыйных танцаў, полек, кадрыляўі гарадскіх-бытавых танцаў. Адлюстраванне сродкамі лексікі характара, вобразнага зместа і нацыянальнага каларыта танцавальнага твора. Узоры беларускай народнай танцавальнай творчасцірозных жанраў.

Тэма 3. Рэгіянальныя асаблівасці беларускага танца

Гісторыка-этнаграфічнае раіаніраванне тэрыторыі Беларусі іхарактарыстыка тэрытарыяльна-этнаграфічных рэгіёнаў.

Рэгіянальныяасаблівасці беларускаганароднага танца.Тэматыка, стылістычна-структурныя асаблівасці, нацыянальны каларыт, асноўныя танцавальныярухі і малюнкi, характэрныя для народных танцаў розных рэгіёнаў Беларусі. Узаемадзеяннетрадыцыйнай беларускай харэаграфііітанцавальнай культурай іншыхнародаў.

Тэма4. Станаўленне і развіццёбеларускай народна-сцэнічнайхарэаграфіі

Дзейнасць“Беларускай трупы” пад кіраўніцтвамІ.Буйніцкага па папулярызачці сасцэны беларускіх народных танцаў. Формы іх сцэнічнай

інтэпрэтацыі. Узнікненне самадзейных харэаграфічныхгурткоў у Беларусі ў паслярэвалюцыйныя гады. Нацыянальны танцавальны фальклор у спектаклях і канцэртах БДТ-1 (1920-1933).

Далейшае развіццё беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі. Сцэнічнае ўвасабленне фальклорных узораў у творчай дзейнасці прафесійных і аматарскіх харэаграфічных калектываў.

Тэма 5. Музыка беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі

Агульная характарыстыка беларускай народнай танцавальнай музыкі. Роль і значэнне музычнага суправаджэння ў выкладанні беларускага танца. Структурнае і метрычнае спалучэнне музычнай асновы і танцавальнай лексікі. Арганізуючая роля і эмацыянальнае ўздзеянне музычнага суправаджэння. Значэнне месца музыкальнага твора, яго нацыянальнай своеасаблівасці, меладычных і рытмічных асаблівасцей і дынамічных адценняў у асаблівасці беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі.

Тэма 6. Лексіка беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі і методыка яе вывучэння

Традыцыйны лексічны фонд беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі, яго пасіўны і актыўны запас. Характарыстыка асноўных лексічных груп беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі. Методыка вывучэння лексічных элементаў і ўдасканаленне тэхнікі выканання. Асаблівасці выканальніцкай манеры ў беларускім танцы.

Творчае пераасэнсаванне традыцыйных элементаў і стварэнне новых танцавальных рухаў.

Тэма 7. Сучаснае становішча беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі

Характарыстыка сучаснага становішча, асноўныя тэндэнцыі і перспектывы развіцця беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі. Стварэнне сучасных твораў беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі. Знаёмства з рэпертуарам і аналіз творчай дзейнасці вядучых прафесійных і аматарскіх калектываў Рэспублікі Беларусь. Узаемасувязь і ўзаемаўплыў прафесійнага і аматарскага мастацтва ў галіне беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі.

Конкурсы, фестывалі – важны стымул для далейшага развіцця беларускага народна-сцэнічнага танца.

Тэма 8. Методыка пабудовы заняткаў па беларускаму народна-сцэнічнаму танцу

Прынцып пабудовы вядзення заняткаў павывучэнню лексікі беларускага народна-сцэнічнага танца. Асноўныя часткі заняткаў іх суразмернасць.

Паслядоўнасць развучвання элементаў танцавальнай лексікі ў адпаведнасці з правіламі іх музычнай раскладкі, характэрнымі асаблівасцямі выканання. Чаргаванне рухаў па складанасці і характару іх выканання.

Рытм і тэмп урока, раўнамернае размеркаванне фізічнай нагрузкі на суставы, звязкі і мышцы.

Тэма 9. Узоры беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі

Пастаноўка сцэнічных узораў (фрагментаў) беларускага народнага танца розных жанраў у пастаноўцы знакамітых балетмайстраў. Вывучэнне лепшых узораў беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі, знаёмства з рэпертуарам вядучых айчынных прафесійных і аматарскіх калектываў.

Прынцыпы практычнага ўвасаблення сцэнічных узораў, прывіцце практычных навыкаў па методыке іх развучвання. Работа над тэхнікай, выразнасцю манерай выканання.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Колькасць часоў КСР	Форма кантролю ведаў
	Лекцыі	Практычныя заняткі	Індывідуальныя заняткі		
Введение	2				
Тэма 1. Беларускі харэаграфічны фальклор		12			
Тэма 2. Асноўныя выразныя сродкі беларускага танца		12	2	4	залік
Тэма 3. Рэгіянальныя асаблівасці беларускага танца		12			
Тэма 4. Станаўленне і развіццё беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі	2	10			
Тэма 5. Музыка беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі	2	2		8	экзамен
Тэма 6. Лексіка беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі і метадыка яе вывучэння		12	2		
Тэма 7. Сучаснае становішча беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі	2	12		6	залік
Тэма 8. Метадыка пабудовы заняткаў па беларускаму народна-сцэнічнаму танцу		12	2		
Тэма 9. Узоры беларускай народна-сцэнічнай харэаграфіі		14	2	8	экзамен
Всяго	8	98	8	26	

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА:

Асноўная

1. *Алексютович, Л.К.* Белорусские народные танцы, хороводы, игры / Л.К.Алексютович. – Минск.:Вышэйшая школа, 1978. – 528 с.
2. Беларускія народныя танцы, карагоды, гульні – Минск.: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя, 1989. – 137 с.
3. *Гребенщиков, С.М.* Белорусские танцы / С.М.Гребенщиков. – Минск.: Наука и техника, 1978. – 240 с.
4. *Гребенщиков, С.М.* Сценические белорусские танцы / С.М.Гребенщиков. – Минск.: Наука и техника, 1974. – 328 с.
5. *Гуткоўская, С.В.* Гарадскія бытавыя танцы / С.В. Гуткоўская С.В. – Мінск: Чатыры чвэрці, 2008. – 140 с.
6. *Казенка, М.А.* Лексіка беларускага народна –сцэнічнага танца (частка 1 / М.А. Казенка. – Минск.: Польша, 1993. – 112 с.
7. *Чурко, Ю.М.* Белорусский народный танец /Ю.М.Чурко. – Минск.: Наука и техника, 1972. – 196 с.
8. *Чурко, Ю.М.* Белорусский хореографический фольклор / Ю.М.Чурко. – Минск.:Вышэйшая школа, 1990. – 415 с.

Дадатковая

1. *Гребенщиков, С.М.* Белорусские танцы / С.М.Гребенщиков. – Минск.: Наука и техника, 1964. – 330 с.
2. *Гребенщиков, С.М.* Белорусские танцы / С.М.Гребенщиков. – Мн.: Наука и техника, 1966. – 248 с.
3. *Гребенщиков, С.М.*Ланская кадрыль / С.М.Гребенщиков. – Минск.: Наука и техника, 1964. – 280 с.
4. *Гребенщиков, С.М.* Сценические белорусские танцы / С.М.Гребенщиков. – Минск.: Наука и техника, 1969. – 290 с.
5. *Елатов, В.И.* Ладовые основы белорусской музыки / В.И. Елатов. – Минск.: Наука и техника, 1964. – 214 с.
6. *Елатов, В.И.* Мелодические основы белорусской народной музыки /В.И.Елатов. – Минск.: Наука и техника, 1970. – 143 с.
7. *Скорабагатчанка, А.В.* Беларускія народныя музычныя інструменты ХХ стагоддзя / А.В. Скорабагатчанка. – Минск.: Беларуская навука, 2001.

8. *Хворост, И.М.* Белорусские танцы. Минск.: Беларусь, 1977. – 370 с.

9. *Чурко, Ю.М.* Вянок беларускіх танцаў – Минск.: Беларусь, 1994. – 88 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

**Пералік рэкамендуемых сродкаў дыягностыкі
вучэбнай дзейнасці студэнтаў**

Для кантролю за засваеннем студэнтамі вучэбнага матэрыяла выкарыстоўваюцца наступныя сродкі дыягностыкі:

- метады вуснай дыягностыкі ведаў (вусны апрос, дыскусіі, залік, экзамен);
- метады практычнай дыягностыкі (практычныя паказы; састаўленне і правядзенне заняткаў па вучэбнай дысцыпліне).

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ